

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 Pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.

Manuscriptele nu se în-
 napoiază.

ROMÂNUL

Turcia și Bulgaria.

Arad, 1 Decembrie.

Pressa turcească, sau mai bine zis pressa junilor-turci... nu e mulțumită de Bulgaria.

Deja desbaterile Sobraniei bulgare nu au putut să satisfacă în totul pe toți aceia cari, tot având cele mai bune sentimente față de Bulgaria, ar fi vrut să vadă regatul bulgar mai conștient de ceea ce datorește trecutului său, circumstanțelor nașterii sale și absolutei comunități de interese între el și celelalte regate vecine!

Aceste sunt cuvintele primului-ministru bulgar, când a declarat, că urmărește îndeplinirea vederilor naționale în acord cu cele două grupări de beligeranți, la cari facem aluzie...

Pricepem toată muștrarea ce a incolțit în mințile patrioților bulgari. Niciodată o națiune nu poate să despartă, cu dreptate, în scurterea evenimentelor, ceea ce datorește greșelilor ei de ceea ce se poate datori prigonirii soartei. Pricepem de asemenea greșeala enormă a unui om atât de inteligent cum e d. Ghendieff, care acuză Rusia — deși în chip delicat — de nenorocirile Bulgariei. D. Ghendieff, orbit de rezultate, a uitat să-și pună în trebură... *cine a încurajat Bulgaria să atace pe aliații ei în plină pace*, și atunci când erau acceptați la Petersburg primii-miniștri ai statelor balcanice, ca să înceapă opera de arbitraj.

Noi putem afirma aci, cu cea mai mare siguranță care vine nu din aprecierea noastră, ci din cunoștința noastră, că *în ajunul chiar al arbitrajului, Rusia era cuprinsă de o drăgoșie părtinitoare pentru Bulgaria, și că Bul-*

garia n'ar fi avut să regrete sentința arbitrală.

Mai dorim să relevăm eroarea dlui Ghendieff când crede că Bulgaria ar fi putut cumpăra statul român, după cum îl asigura cu stăruință... o mare putere, ca să facă în peninsula balcanică războiul între aliați — războiul deplorabil, aproape un război civil. *România n'a stat la pândă. România n'a pus la mezat sabia ei. România în timp de trei luni dearândul a refuzat să închee vre-o alianță cu vre-unul din regatele balcanice, numai ca să nu încurajeze războiul între balcanici, numai ca să păstreze pacea între ei. Și, ea a avertizat la timp și formal pe Bulgaria că, în caz de un nou război România va fi nevoită să intervină.*

România n'a stat niciodată la îndoială între a nu obține o fruntarie bună pentru Dobrogea și între a nu vedea izbucnind un al doilea război balcanic.

Dar, acest fapt odată îndeplinit, nu e mai puțin adevărat că ar fi imposibil pentru oricare guvern bulgar să nu încerce să mărească Bulgaria, în acest moment de perturbare generală.

Noi credem, că, cu toată această dorință, Bulgaria nu poate, fără să săvârșească una din acele acțiuni cari nu pot rămâne nepedepsite, să se pună în alte ape decât cele dinaintea războiului balcanic. Suntem siguri că, cu toate cuvintele dlui Radoslavoff — cu aghiasma parlamentară — tot din partea aceasta se va orându-i Bulgaria până la cele din urmă.

Dar, junii-turci nu înțeleg lucrurile în acest chip.

Junii-turci pretind Bulgariei să facă cauză comună cu ei, să tragă sabia împotriva Rusiei și Angliei. Junii-turci cred, că... Bulgarii tre-

bue să-i imite. Și junii-turci invoacă drepturi pe lângă Bulgari!

Iată cari sunt aceste drepturi:

Când armata bulgară a fost învinsă de Sârbi, de Greci, junii-turci băteau la toate ușile, *chiar la București*, ca să ceară să fie admiși în liga învingătorilor ca să poată smulge Bulgariei Adrianopolul.

La Üsküb, dnii Pasici și Venizelos, redactând cele șase puncte cari formau înțelegerea lor, au stabilit categoric că Serbia și Grecia nu vor face nici într'un caz cauză comună cu Turcia împotriva Bulgariei. Și să se observe bine: acest fapt se petrecea pe când ei se băteau încă cu Bulgarii.

La București, trimisul special al junilor-turci nu numai că a fost înlăturat, dar i s'a dat sfatul să stea liniștit, s'at care a fost repetat mai târziu de celebra depeșă a defunctului rege Carol adresată sultanului. Mai târziu, la conferința din București d. Take Ionescu a propus — vai! fără succes — ca Grecia, Serbia și România să garanteze Bulgariei posesiunea liniei Enos-Midia, ceea ce ar fi format baza reconstituirii viitoare a blocului balcanic... Și conferința din București încheiându-se fără această garanție pentru Bulgaria, junii-turci au profitat ca să năvălească în Bulgaria desarmată și să-i răpească nu numai Adrianopolul dar și Demotica, făcând imposibil accesul Bulgariei la Dedeagaci fără a trece pe teritoriul turcesc.

Este adevărat, că mai târziu junii-turci... au conspirat pentru o alianță turco-bulgară, care ar fi împins pe Bulgari spre Orest și ar fi permis Turcilor să reia Tracia bulgară, primul pas spre reluarea Salonicului...

Este dar evident că junii-turci... n'au de-

ZOICA.

Au trecut ani...

Când mă gândesc o melancolie dulce îmi cuprind sufletul și ochii pierduți în depărtarea vremii mi-i simt umezi, ca și când ași fi îngropat acolo cea mai prețioasă comoară, ce mi-a fost dată de D-zeu.

Ajuns în Capitala sgomotoasă, băteam în dreapta și stânga, doar de mi se va deschide vre-o ușă.

Am primit cu bucurie propunerea unui vechiu cunoscut al casei noastre, care se pretinde acum a fi un fel de protector al meu, propunerea de a medita pe un copil începător în ale cărții.

„Să te duci la ministerul de justiție și să te înțelegi cu d. Noreanu.”

Noreanu era tatăl copilului. M'am dus la ministerul de justiție. Cu multă blândețe și cu bucurie părintească d. Noreanu, punându-mi o mână pe umăr, mi-a spus între altele:

„Vreau să fac o încercare. E cam puțin neajutorat bietul copil și ași fi mulțumit să învețe să citească și să scrie, tot ar putea trece mai ușor prin viața asta”.

Pe față i se juca o umbră de duioșie și vorba se întrerupea din când în când de-o teamă pe care n'o puteam pricepe.

Vorbea cu atâta amărăciune de copilul său.

...In schimb fetița e de o deșteptăciune rară. Parcă natura din greșală a dat unuia tot, când ar fi trebuit să împartă la doi... mie-mi sunt dragi amândoi că sunt ai mei. Să începi chiar de mâine. Dacă vei reuși să-l faci să treacă în anul acesta clasa întâia primară, îți voi fi recunoscător toată viața. O să rămâi prietenul casei și am să te iubesc ca pe copilul meu. Fă o încercare. Intrebuințează toate mijloacele să faci ceva... deși nu am speranță. E foarte neajutorat bietul copil”.

Vorbia cu atâta amărăciune de copilul său.

In mijlocul unei curți mari dela o extremitate a orașului se ridica o vilă modestă cu o înfățișare posomorâtă. Poate frunzele ce se desprindeau leneșe din salcâmii dimprejur o făcea să fie așa de tristă.

Înăuntru, într'o odăiță caldă, steteam alături cu școarul meu zugerându-i pentru nu știu a câtea oară încălțită litera „a” și rugându-l să o facă după mine.

Printr'o fereastră mititică cădea o lumină albă, revărsându-se pe masă. Guvernanta, aproape de sobă, aplecată pe cusătura ei, își depănă în minte cine știe ce întâmplări sentimentale din trecut. La picioarele ei Zoica, o fetiță de vre-o 8 ani, își pieptăna cu multă grijă o păpușă pe care o sorbia cu ochii. Și în liniștea asta glasul meu doar răsuna din când în când

ca un ton fals în mijlocul unei armonii desăvârșite.

„Ei fă-mi-l pe „a”.

Traian se uită la mine, mai întâi foarte uimit, înduișat apoi, și pe urmă începu să rădă. In timpul acesta, Zoica cu o față serioasă stăruia să-i zugeră litera în aer cu degetul său mititel. Era greu de tot începutul și toată învățătura noastră s'a înglodat la acest început greu.

Trecuse trei săptămâni și abia ajunsese să cunoască jumătatea alfabetului. Îmi perdusem speranța.

De multe ori mă lăsam în discuții naive cu sorioara lui isteată, a cărei inteligență mă uimise.

Ca un punct mititel și negru, o pasăre ivită în albăstrimea zărilor, nedefinită la început și apoi din ce în ce mai limpezită, așa se furișă în sufletul meu un sentiment de iubire, pe care nu știu dacă a-și putea să-l numesc iubire.

In singurătatea mansardei mele, pe când vântul îmi clătina geamurile, noaptea târziu, îmi petreceam cu imaginea acestei păpuși pe care o văzusem desmerdându-și păpușa.

Amândoi frățiorii știa acum ceasul când am să vii și dela o depărtare de o sută de pași le vedeam căpșoarele îmbrobodite, scoase printre zăbrelele porții. Mă așteptau.

Când mă vedeau, începeau să joace de bu-

Prețul unui exemplar 10 fileri.

cât să se învinuiască singuri pentru desamăgirea lor. Ei au visat... că ar fi putut construi o ligă turco-bulgaro-română contra uneia din grupările marilor puteri europene. Când *Talaat-bey* și *Halib-bey* au fost la Sinaia, au înțeles că această ligă nu se poate face în trei, că au fost pur și simplu înșelați. Junii-turci încep să bage de seamă, că liga e imposibilă, chiar în doi. Atât mai rău pentru ei. Sfaturile nu le-au lipsit.

Încodată, atât mai rău pentru ei. Sunt neînțelegerii cari întrec limitele toleranței și a carității.

Lupta pentru Canalul de Suez.

După telegramele primite în ultimele două zile, trupele turcești ar fi ocupat după o luptă localitatea *El Kantara*, situată pe Canalul de Suez, la o distanță de 48 km. dela gura lui în Marea Mediterană.

Dacă știrea se adevărește, trebuie să recunoaștem, că înaintarea Turcilor prin deșertul, dintre frontiera egipteană și canal a fost extraordinar de rapidă.

Ne putem mira că armata engleză din Egipt n'a putut, sau n'a voit să împiedice înaintarea trupelor turcești, căci în momentul în care acestea au ajuns la o bătaie de tun dela canal, navigațiunea comercială în apele lui a fost virtualmente oprită, fără nevoia de a astupa gurile lui.

De altmintelea, după niște informațiuni primite de „Wolffbureau” autoritățile engleze din Egipt, par a fi renunțat la apărarea canalului, căci în urma înaintării Beduinilor și Arabilor, autoritățile civile ale orașului *Suez*, *Ismailia* și *Port-Said*, situate tot pe canal, au fost transportate la *Zagazig*, oraș industrial în delta Nilului, la o distanță de 80 km. de canal, și care este un nod de cale ferată important. Dar chiar la *Zagazig* școlile publice au fost închise și transformate în spitale militare. Se pare deci că primele lupte între armata de invaziune și armata engleză de ocupațiune vor avea loc între Canalul de Suez și *Zagazig*.

Importanța închiderii Canalului de Suez pentru navigațiunea comercială engleză, nu se poate exagera. Vasele vor fi silite a face înconjurul Africei, ceea ce, nu numai că lungeste voiajul, dar îngreuează alimentarea Angliei cu carne răcită sau înghețată din Australia. Insemnătatea ce poate avea pentru aprovizionarea Germaniei ocupațiunea Egiptului de către trupele turcești, este considerabilă: va fi de ajuns să se construiască un drum de fier de vre-o 180 km. prin deșert, care să lege Egiptul cu calea ferată Damasc-Mekka.

Încercarea Englezilor de a crea o scisiune în familia Khedivului spre marea mulțumire a naționalistilor egipteni n'a isbutit. Se știe că guvernul englez a voit să numească pe prințul *Hus-*

sein Kamil guvernator general al Egiptului în locul Khedivului *Abbas Hilmi* care a refuzat să părăsască Constantinopolul și a primit comandamentul suprem al armatei turcești, destinată pentru invaziunea Egiptului, iar prințul *Hussein Kamil* a refuzat propunerea guvernului englez.

Noul ministru de externe al Italiei.

— Greaua misiune a dlui Sonnino. —

Roma, 29 Noemvrie n.

Succesorul marchizului di San Giuliano, în noul cabinet al dlui Salandra, este — după cum se știe — d. *Sonnino* și vasta sa experiență, ca și spiritul său rece și ponderat sunt o garanție că politica externă a Italiei nu-și va schimba direcția, pe care a știut să i-o imprime predecesorul său.

Sonnino este bine apreciat, atât în patria sa, cât și în presa străină, pentru eminentele calități ce a dovedit, în cursul carierei sale de om politic și faptul că a fost în două rânduri prim-ministru și că acum a primit să fie ministru de externe, dovedește că își dă seama de înalta misiune ce are de împlinit, contribuind și mai mult la prestigiul ce și-a câștigat, prin ani de munca și de activitate neobosită.

Sonnino este unul din cei mai de seamă bărbați ai Italiei. Născut în 1847, noul șef al Consulei a trecut de mult, de prima tinerețe și este fiul unui bogat comerciant izraelit și al unei englezoaice protestante. A studiat dreptul, dar s'a dedicat carierei diplomatice și a debutat, ca atașat de ambasadă la Paris, Viena, Berlin și Madrid. După războiul franco-german, *Sonnino* a părăsit diplomația, spre a se deda studiului științelor de stat, pentru cari își simțea o deosebită înclinațiune și în această direcție, a publicat, împreună cu L. Franchetti, însemnate lucrări de economie politică.

Astfel, tânărul atașat de ambasadă, care — la 25 de ani — avea ocazia să cunoască viața marilor curți europene, și-a câștigat încetul cu încetul, un nume, pe câmpul științelor și munca sa, pe această cale, nu i-a fost fără folos. În 1880, *Sonnino* a fost ales, pentru prima oară, deputat și s'a alipit la stânga democrată, susținând la Monte Citorio ideile radicale cari — pe atunci — aveau, în camera italiană, iluștri reprezentanți.

În parlament, *Sonnino* a atras repede atenția asupra sa și Crispi, pe atunci șef de guvern, i-a oferit, în 1887, postul de subsecretar de stat la finanțe.

În această demnitate, el a rămas până în 1889 și din acest moment, cariera de om politic a lui *Sonnino* este definitiv stabilită. Nimic nu putea să-l mai oprească, în mersul său ascendent și autoritatea sa, în lumea politică, câștigă tot mai mult teren. Cuvântul său este ascultat, cu atenția ce se dă oamenilor superiori și în 1893, se încredințează lui *Sonnino*, portofoliul tezaurului.

În această epocă, finanțele italiene nu erau

la înălțimea pe care o cereau aspirațiunile și situația de mare putere a regatului. Bugetele se încheiau, în fiecare an, cu deficite și rentele de stat, ca și valorile italiene erau în mare scădere, în timp ce creditul public era cu desăvârșire compromis.

Avea dar o mare operă de împlinit *Sonnino*, ca ministru de finanțe și speranțele ce se puteau într-insul nu au fost înșelate. El a inaugurat era bugetelor cu excedente, în istoria financiară a Italiei și înșiși adversarii săi politici recunosc marele său merit, din acest punct de vedere.

Iar rezultatele politice prudente a lui *Sonnino*, a spiritului său de prevedere și a adâncii cunoștințe a puterii de elasticitate a contribuabilului italian, se văd încă și astăzi, în Italia. Aproape în fiecare an, bugetele statului se soldează cu excedente, iar resursele tezaurului au sporit până într'atâta în cât regatul a putut să ducă un mare zăboiu, acel al Libiei, fără să facă un împrumut.

Aceasta este opera financiară a lui *Sonnino* și în această direcție, îl vedem, în 1906, însărcinat cu formarea cabinetului. Pentru ultima oară *Sonnino* a mai fost șef de guvern în 1908 și e natural, ca acum când acest fost presedinte de consiliu în două rânduri primește să fie ministru de externe al Italiei toate privirile să fie ațintite asupra lui.

Sunt împrejurările extraordinare, prin cari trece astăzi omenirea și cari pot avea o tot atât de extraordinară influență asupra Italiei, cari l'au decis pe *Sonnino* să iee portofoliul externelor și de sigur, el, mai mult ca ori care altul, își dă seama de greaua misiune ce are de împlinit.

Interese vitale, căci e chestia de viitorul Italiei, sunt angajate în joc și primind să conducă politica externă a regatului, în aceste momente grave, *Sonnino* își asumă răspunderea, ne care spiritul său calculat, înțelepciunea și experiența sa nu i-ar fi îngăduit să o primească, dacă nu s'ar fi simțit în stare să corespundă situației și speranțelor ce se pun în el.

† Nicolae Ștef.

Cine nu cunoaște acest nume pe întreg ro-togolul locuit de Români, căci el în tot locul se simțea ca acasă.

Dar nu ne vom mai înveseli de umorul sultului lui reoglindat pe fața-i surâzătoare în toate împrejurările, căci a încetat din viață, atunci când poate aveam mai mare lipsă de înveselitoarele șire ce se scurgeau din peana lui Nicu Stejerel.

Născut dintr'o modestă familie țărănească din mica comună închisă în frumoasa vale a Cladovei, lângă promontoriul Aradului, a fost predestinat de soartă să fie învățătorul celor mai alese comune bisericesti din dieceză.

Ca învățător și conducător de cor ajunse la bun renume încă în anii primii ai activității sale în fruntașele comune Șiria și Cuvin. Inteligența română din împrejurime căreia îi câștigase dese distracții prin reprezentațiunile lui artistice cu corul și teatrul, îl avea în deosebită grație și se și lupta pentru câștigarea lui.

În anul 1890, după repețite încercări au reușit aradanii a-l alege ca învățător la noua școală română, deschisă atunci în pomposul edificiu școlar din suburbiul românesc Pârneava.

Aici se începe însă calvarul vieții sale, pierzându-și pe adorata sa soție, mamă alor 7 copii dintre cari cel mai mare era abia de 8—10 ani. Firea lui boemă, pururea îndestulată, și simpatțiile generale ce și le-a câștigat la toți cei ce-l cunoșteau, îi tură podul de scăpare din brațele disperării.

S'a căsătorit și întemeiat și de a doua-ură o căsătorie binecuvântată, dar nici aceasta nouă fericire n'a fost în stare să înceteze calvarul care-l încerca neîntrerupt ca odinioară pe lov, legându-se acum de corpul lui o boală — reumă — crâncenă și îndelungată.

În astfel de împrejurări și-a muncit viața acest om împlinindu-și pe lângă toate aceste datorințele împreunate cu postul său învățătoresc,

curie gălăgioși, mă apucau fiecare de câte-o aripă a paltonului și cu mare alai intram în oda-ța caldă. „Nu mai e chip să-i țin lângă mine, — spunea guvernanta, — cu un ceas înainte de a veni D-ta, trebuie să-i las să te aștepte”.

Intr'o zi am găsit-o pe Zoica singură la poartă. Se jucau prin aer cei dintâi fulgi de zăpadă.

„Traian a zis că nu te iubește, îmi spunea ea, apucându-mă de haină, — dar eu te iubesc și am venit să te aștept”. Am luat-o în brațe, am învelit-o cu aripile paltonului, apărându-o astfel de bătaia vântului. Simțiam, că mi-e mai scumpă decât ochii din cap.

Se legase între noi o intimitate pe care n'o putea cuprinde mințea. Un străin nici că și-ar fi putut explica vre-odată această prietenie legată strâns cu firele iubirii.

Ajunsesem s'o ascult ca pe o stăpână și de câte ori, Doamne, nu m'am așezat pe podelele lustruite ajutându-i să-și îmbrace păpușa. Și când într'o zi, așezat cu capul de poala ei, mi se juca cu mânuța prin păr, m'am simțit în cer, alătura de îngeri.

Intr'o Duminecă fui invitat la masă. Aci s'a petrecut o scenă pe care n'am s'o uit niciodată.

Zoica fu rugată de tatăl său să reciteze poezia cunoscută: „Veniți frați, veniți surori...” Zoica se opunea. Tatăl care băgase de seamă iubirea fetei pentru mine, întrebunțează mijlocul cel mai rafinat pentru împrejurările acelea:

„Uite, dacă nu spui poezia d. profesor n'are să te mai iubească deloc, deloc...”. Zoica se ridică de pe scaunelul ei, alergă la mine și mă cuprinse cât putu cu mânuțile peste mijloc și cu o voce scaldată în lacrimi: „Ba, are să mă iubească”. Apoi se desprinde încet și pe fruntea ei curată se așază o iubire de nor; par'că ar fi frământat-o un gând chinuitor. Drăguța.

Au trecut ani de atunci...

Când mă gândesc, o melancolie sfântă îmi cuprinde sufletul și ochii pierduți în depărtarea vremii mi-i simt umezi ca și când aș fi îngropat acolo cea mia prețioasă comoară, ce mi-a fost dată de Dumnezeu.

(„Min.”)

Z. Bârsan.

ba dezvoltând o activitate extrașcolară din cele mai bogate.

De activitatea lui laborioasă aflăm legată în parte însemnată reuniunea învățătorilor a cărui prim secretar era chiar pe timpul redșteptării și reînființării ei.

„Casa națională” din Arad, care era reclamată chiar în urma frumoaselor producțiuni artistice aranjate de el și colegii lui contemporani, încă poate forma în parte podoaba cununei de lauri ce o merită.

Ca scriitor a format parte din redacțiunea foilor naționale „Tribuna” și „Românul” din Arad și „Poporul Român” din Budapesta; a colaborat la toate organele de publicitate până afară de granițele țării.

El a întemeiat și redactat foaia umoristică „Cucul”, sub care nume este cunoscut în toate părțile locuite de Români. În tovărășie cu Dr. Ioan Suciu, aprigul luptător național, a reinviat „Gura Satului” a înveci neuitatului Mircea V. Stănescu.

Intre școlari este binecunoscut prin cărțile lucrate în tovărășie cu mai mulți colegi, prin cărțile de colinzi și rugăciuni răspândite în toate părțile și prin frumoasele poezii ce se declamează cu predilecție la toate ocaziunile festive și examene.

Va trăi încă mult în amintirea noastră și prin frumoasa liturghie aranjată pentru școlari, care se aude aproape în toate bisericile noastre.

Silit de împrejurările stării sale sanitare trecu în statul de penziune înainte de aceasta cu 3—4 ani, fără a înceta însă a da merinde sufletească neamului său adorat prin foi, până chiar și prin călindarele cele mai răspândite.

În anii din urmă starea sanitară i-s-a agravat în așa măsură, că nici medicii clinicești bucureștene, pe care-i credea atotputernici și unde petrecu timp îndelungat în vara trecută, nu-l mai putură lungi viața de care se lega cu toată tăria sufletului.

Azi, Marți, în zorii zilei, la orele 3 în al 59-lea an al vieții și după o viață laborioasă ca învățător și scriitor de aproape 40 de ani, s'a depărtat sufletul din zdruncinatul lui trup, lăsând în greu doliu pe iubita sa soție și 7 fii, acum toți mari, dintre cari 3 se jertfesc pe câmpul de luptă îndepărtat.

Inmormântarea defunctului va avea loc Joi dimineața la orele 9.

Dormi în pace suflet ales, fie-ți țărâna ușoară precum binecuvântată îți va fi memoria între noi.

Colegul.

CIPRIAN PORUMBESCU ȘI NICU ȘTEFU.

În ziarul „Românul” din București, nrul dela 6 Oct. v. 1890, găsim următorul articol scris de mult regretatul Ion Russu-Șirlianu despre activitatea muzicală a regretatului Nicolae Ștefu, cunoscut sub numele de Nicu Ștejerel:

Cine a fost Ciprian Porumbescu, știe tot Românul, și mai ales o știu bine cunoscătorii de muzică: Ciprian Porumbescu a fost un compozitor, un muzicant genial, care deși a murit tânăr, a lăsat în urma sa piese muzicale, cântece naționale mai ales, cari vor trăi cât vor trăi Românii.

Cine este însă Nicolae Ștefu, știu puțini. Și totuș rar poți găsi doi oameni cari să semene unul altuia atât de mult: Ciprian Porumbescu cât a trăit, a luptat pentru dezvoltarea aducei național prin muzică; Nicu Ștefu, modest ca utor într-o comună românească din Ungaria, emisca pentru aceeași cauză. Deosebirea între ei este numai atâtă, că: până ce Ciprian Porumbescu a fost ajuns să redștepte nu numai în Bucovina, ci ca numele lui să răsune în toată țara — a știut atât de minunat să cânte o simțită durerea fraților noștri Ardeleni — și atunci Nicu Ștefu trebuie să se mulțumească atâtă, că a ajuns să fie cunoscut între învățații din dieceza Aradului. Ciprian Porumbescu a prăd o fire melancolică, predispus a suferi, a simți și cea mai mică lovitură ce li se aducea frăților săi; durerea tale știa să dea o formă atât de poetică: punând-o în vers și muzică — era poet compozitor în

acelaș timp; — Nicu Ștefu este veselie întrupată, el omoară totul în glume, e un fel de Ion Creangă — el face coruri, sunt mai multe comune unde a format cântăreți țărani admirabili, el o scoate la capăt până și cu Ungurii, căci până acum n'a suferit închisoare ca Porumbescu... Bardul bucovinean petrecea verile compunând, Nicu Ștefu învățând, făcând pe colegii săi să înțeleagă ceea ce a compus Ciprian Porumbescu și alții. Și dacă Porumbescu și-a câștigat un nume și merite prin doinele sale naționale, Nicu Ștefu nu mai puțin merită laude pentru focul și iubirea cu care el propăgă, prin coruri, prin instruirea învățătorilor simțul național în cea mai periclitată parte românească din Ungaria.

Poate de aici e și marea prietenie ce a fost între ei doi. Va fi avut Porumbescu, de sigur, mulți prieteni și admiratori, dar nici unul mai sincer decât Ștefu. Scrisorile ce le are dela Porumbescu sunt o avere pentru el — pe unele le-a trimis părintelui lui Porumbescu, — sfintiei sale exarcului Eraclie. Notele, compunerii originale ale lui Porumbescu, scrise anume pentru corurile ce Ștefu le organiza, sunt un patrimoniu sacru pentru Ștefu. Din nimic nu reiese mai bine admirația și iubirea ce o are Ștefu pentru Porumbescu ca din faptul, că a făcut ca compozițiile acestuia să fie cunoscute, cântate pretutindeni unde se întinde sfera lui de activitate. Mi s'a întâmplat să aud cum țărani, lucrând în deal, cântau „Trei colori”...

Dar și Porumbescu îl iubea pe Ștefu. Acum 13 sau 14 ani, pe când Ștefu organiza corul din Șiria, Porumbescu i-a compus un marș intitulat *plugarilor* (țărănilor) din Șiria. Până ce a murit, Porumbescu scria amicului său Ștefu.

Și dacă Porumbescu a avut o cultură muzicală superioară aceleia pe care a putut-o primi Ștefu la Arad, nu este mai puțin adevărat că n'a avut și nu are Porumbescu și întreaga muzică națională un interpret mai devotat, mai zelos decât pe Ștefu.

Omul acesta trăiește prin cântare: dela copiii săi cei mai mici și până la cel mai mare — de 11 ani, toți cântă, și cântă după note. Școala îi este populată, de nu-i mai încap elevii: vin toți, căci știu că au să învețe a cânta frumos. Vara, în vacanță, casa lui Ștefu e școală, un fel de conservator: învățătorii cari nu știu notele, vin să învețe muzica după note, cei cari știu ceva, vin să se fortifice. Iar țărani de prin comunele pe unde a trecut Ștefu, toți sunt coriști. L'au chemat până și Ungurii ca să le facă cor.

Și totuș omul acesta pare a fi condamnat să-și petreacă viața într-o comună mică, să lupte cu greutăți enorme pentru a-și susține familia... Am auzit că e vorba să-l aleagă la Arad. Ar fi bine. Ștefu va fi în elementul lui: mai în centru, de unde ar putea să lucreze mai mult.

De altfel chiar și în această privință se aseamănă cu Porumbescu. Și acesta a trăit sărac, a trebuit să se mulțumească cu modesta catedră dela Brașov, pe când în București străinii ticluiau muzica românească.

Atât numai că Porumbescu a trăit puțin, iar Nicu Ștefu și peste cincizeci de ani tot tânăr are să fie. Focul, dragostea doinei pe care-l are de-o potrivă cu Porumbescu, în el a găsit o viețuire mai lungă.

Când am mai avea dincolo mulți ca Ștefu, și măcar câțiva ca Porumbescu, ce bine am sta cu naționalismul.

Ion Russu-Șirlianu.

Războiul.

Respingerea Rușilor în Ung.

Bereznă-mare. — Fiind forța principală a dușmanului ce a năvălit în comitatul Ung, înfrântă și alungată din țară, în acest comitat se mai dau numai lupte mici fără importanță. Forțele noastre ramificându-se dintr'un centru spre toate înălțimile, unde au pătruns Rușii în localități mai mici dela graniță, căci mai înăuntru, se pare, că n'au îndrăsnit a veni, ca să ne atace vre-o poziție mai întărită, — i-au respins pe Ruși și urmărirea lor e în curgere.

Ofensivă rusească zadarnică.

Berlin. — Dela cartierul german se anunță: Incercarea forțelor numeroase rusești de a surprinde cu un atac fortificațiile Neinet ce se găsesc în Prusia orientală dela Dankehen spre ost, suferind Rușii mari pierderi. Rămășițele Ru-

șilor, câțiva ofițeri și 600 de soldați de rând, au fost prinși.

Contraofensiva luată spre sud de Vistula, despre care am amintit ieri, a fost încoronată de un succes prețios. Am capturat 18 tunuri și peste 4500 de prizonieri.

În Polonia de sud n'a avut loc nici un eveniment mai important.

Nici un eveniment mai important.

Budapesta. — Dela cartierul principal se anunță: Pe câmpul de războiu dela nord, ieri, n'a avut loc nici un eveniment mai important. — Gen. major Höfer locțiitorul șefului de stat maj.

Cucerirea Suvoborului.

Budapesta. — De pe câmpul de războiu dela sud se comunică oficial: Pe câmpul de războiu dela sud luptele continuă fără întrerupere. Ieri am cucerit cu asalt după o luptă crâncenă cel mai înalt punct al liniei Valievo-Ciaciac, Suvobor, apărat cu multă vigoșitate de Sârbi. Cu acest prilej s'a distins mai cu seamă batalionul 70. În zilele din urmă s'au distins din nou și regimentele de honvezi 16 și 23. Ieri am capturat în total 1254 Sârbi și 14 mitraliere. În Usice am găsit o mare cantitate de muniție și arme.

Nimic nou pe frontul occidental.

Berlin. — Dela cartierul principal se comunică oficial: De pe câmpul de războiu dela apus nu e nimic de raportat.

Haraciul impus Belgiei.

Berlin. — Haraciul impus Belgiei a fost stabilit definitiv în sumă de 375 milioane franci.

Înțelegere bulgaro-română.

Roma. — După o știre din Niș între Bulgaria și România s'ar fi creat o înțelegere pe baza retrocedării unei părți din Dobrogea. Puterile triplei antante se străduiesc să o împace acum pe Bulgaria și cu Grecia, ceea ce însă va merge cu mult mai greu.

Noul mortiere.

Londra. — Daily Mail e informat: Din Essen au fost transportate pe frontul nordvestic 80 mortiere iar din Liège pioneri și material pentru construirea de poduri. Din aceasta se conchide că împotiva Calaisului se plănuiește un atac decisiv.

Londra. — „Times” scrie că Germanii ar avea un nou sistem de tunuri, cu cari se poate arunca la o distanță mai mică tone întregi de dinamită, cu un efect îngrozitor.

Francezii afirmativ întrebuintează în pădurile Argonnes gloanțe împreunate cu lanțuri, cu ajutorul cărora doboară aborii.

Londra. — „Times” anunță din Boulogne, că Germanii ar fi concentrat la Arras 700,000 de oameni. Ziarul englez e de părere că Germanii se pregătesc pentru un atac puternic pe linia Arras-Lille, îndreptat spre țărâna mării.

Apropierea Italo-română.

Roma. — Ziarul „Il Secolo” spune, că prințul Ghica, ministrul României la Roma, care a fost acum câteva zile în țară, s'a înapoiat la Roma. Prințul Ghica a obținut o misiune specială de a începe o acțiune practică pe lângă guvernul italian, ca să se strângă raporturile dintre România și Italia și să le facă și mai reale.

Ziarul „Gazzeta del Popolo” într'un articol asupra unei ligi italo-balcanice, scrie între altele:

E de datoria noastră să dorim ca acordul italo-român să continue și să se întărească. Asemănarea intereselor celor două state a fost arătată de noi de mai multe ori.

Dacă vom lucra mână în mână, punând, la momentul oportun, un milion și jumătate de soldați pe picior de războiu vom avea, numai cu amenințarea de a intra în campanie, ceea ce ne va place.

Să facem o înțelegere cu Bulgaria, dar să ne bucurăm înainte de toate că o țară puternică cum este România, se va găsi la cot cu noi, nu numai pentru identitatea de origine istorică ci și ca identitate de interese.

Luptele în Caucaz.

Constantinopol. — Dela cartierul general otoman se comunică: Rușii pe cari i-am înfrânt

în apropiere de Futak și i-am respins spre nord în 22 Noembrie, acum primind ajutoare au luat poziție la Kylitsgendepi. Trupele noastre s'au așezat în fața dușmanului.

Flota engleză în fața Dardanelor.

București. — „Dimineața” primește din Atena: În dimineața de 22 Noembrie o escadră a flotei anglo-franceze s'a arătat din nou în fața Dardanelor, bombardând torpiloarele turcești. Dar imediat ce au bubuit tunurile bateriilor de pe țărm și tunurile mari ale vaselor de războiu turcești escadra s'a refugiat din bătaia tunurilor. După cum se vestește o altă escadră anglo-franceză intenționează să atace vasele turcești, cari se găesc la țărmul Asiei-mici.

Turcii au pătruns în Tebris.

Copenhaga. — După o știre din Constantinopol până acum au intrat ca voluntari în armata otomană 90,000 de Mohamedani din Persia. Avangardele armatei turcești au intrat în Tebris.

În Scepusia e liniște.

Lublo-vechiu. — Valea ce duce în oraș a fost ocupată de trupele noastre, cari s'au așezat aci în poziții de apărare excelente. Sosirea trupelor a liniștit populația, declarând ofițerii, că în pozițiile, cari le-au ocupat pot lua lupta cu succes față de orice număr al dușmanului. Din satele din împrejurime, locuitorii mai fricoși sosesc încă zilnic în oraș, dar până seara și aceștia se liniștesc și se întorc la vetrele lor.

Javorina. — După știrea telefonică sosită din Zakopane pe Javorina, și în aceasta parte a Galitiei e liniște.

DIN ROMÂNIA.

Șefii partidelor de opoziție la M. S. regele. — Intrevederea dintre dnii I. I. C. Brătianu și d. Tache Ionescu. — Consfătuirea majorităților.

București. — Cenzurată. — Vineri la ora 5 d. a. M. S. regele Ferdinand al României a primit în audiență pe d. Tache Ionescu. La ora 6 și jum. a fost primit în audiență d. Al. Marghiloman. Aceste audiențe au fost acordate în legătură cu dorința suveranului de a lua contact cu șefii partidelor de opoziție în ajunul deschiderii parlamentului.

București. — Vineri seara a avut loc o lungă întrevedere între dnii I. I. C. Brătianu și Tache Ionescu, acasă la șeful conservatorilor democrați.

București. — Vineri la orele 5 d. a. s'a ținut o consfătuire a majorităților în sala de sedințe a senatului.

D. I. Brătianu, prim-ministrul a luat cel dintâi cuvântul spunând între altele:

— *Ați fost aleși cu o misiune mare, aceea de a așeza statul român pe temelii noi. Imprejurările însă au făcut, ca pentru moment să nu vă puteți ocupa de chestiunile interne.*

Situațiunea este extrem de gravă și în aceste momente de un adevărat dramatism istoric misiunea dv. devine și mai grea. Vă rog să aveți încrederea în guvern.

Acum nu e timpul vorbelor — acum se cere tăcere și muncă.

Într-o chestiune internă o greșeală se poate să nu aibă consecințe grave.

În chestiunea externă însă o greșeală poate să aducă dezastre. Acei cari cred că sunt mai patrioți pentru că manifestă în public avânturi patriotice, ne pot duce la aventuri patriotice.

Primul-ministru după ce a făcut un călduros apel la unire și încredere, spunând că este înșulțit de aceleași sentimente ca întreaga țară și că încrederea reciprocă în momente ca cele de azi este o forță, termină spunând că nu va putea da nici o lămurire, pentru că este d. t. să tacă și să lucreze.

Nici cu intimidări, nici cu amenințări, nici cu însinuară nu voi putea fi silit să vorbesc, termină d. Brătianu, pentru că vreau ca să nu ajung să fiu condamnat de istorie. (Aplauze).

D. Ferechide președintele camerei a asigurat pe d. prim-ministru de încrederea majorității. D. Ferechide recunoscând că patriotismul adevărat nu înseamnă vorbă multă, dar treaba bună, asigură guvernul în numele majorității, că va găsi într'înșă sprijinul necesar.

D. B. Misir președintele senatului a asigurat și dsa guvernul de încrederea necondiționată a majorității senatului.

Consfătuirea s'a terminat la orele 6.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 1 Decembrie 1914.

† Poetul Dim. Anghel.

Ni se scrie din Iași: Sâmbătă, la ora 2 d. a. a avut loc înmormântarea mult regretatului poet D. Anghel.

Cortegiul a plecat din str. Lascăr-Catargiu parcurgând străzile Lăpușneanu, Cuza-Vodă și îndreptându-se spre cimitirul „Eternitatea”.

Pe cosciug s'au depus coroane din partea „Societății scriitorilor”, a „Teatrului Național” din Iași, a primăriei din Iași ș. a. Ziaristiții ieșeni au depus o coroană de crini. De asemenea s'au depus coroane de flori naturale de către membrii familiei și a numeroși prieteni.

D. Arghirescu, director la ministerul de instrucție, a depus o coroană din partea dlui ministru I. G. Duca. De asemenea au mai depus coroane elevii clasei I de declamație, precum și d. Dr. Racovschi, prieten intim al defunctului poet.

La Teatrul Național s'a arborat drapelul negru. Becurile electrice au fost îndoliate. Cordoanele au fost ținute de dnii M. Sadoveanu, Donar Munteanu, Arghirescu și Măciucescu, casierul soc. Scriitorilor și prieten intim al defunctului.

La cimitir d. M. Sadoveanu a rostit o cuvântare arătând pierderea ce o suferă literatura noastră prin moartea acestui atât de valoros și de toți regretatul scriitor.

Odihnească în pace.

D. conte Șt. Tisza și cererea dlui deputat Dr. Șt. C. Pop. În ședința de Sâmbătă a comisiunii Camerei ungare pentru afacerile financiare și administrative deputatul nostru d. Dr. C. Pop, a propus ca să fie ajutate și familiile acelor persoane, cari în interesul conducerii războiului sunt îndepărtate din domiciliul lor.

Contele Tisza a cerut, să nu se accepte propunerea.

Războiul — a zis premierul — pricinuieste multe pagube, cari trebuie suportate, în majoritatea acestor cazuri e vorba de astfel de persoane, cari în mare parte poartă înșiși vina la pagubele ce le sufăr încât o despăgubire a lor nu e cu cale.

Comisiunea a acceptat punctul de vedere al ministrului.

Sergent-major român decorat. M. Sa monarhul l'a distins pe sergent-majorul de stab, Iosif Brancu, dela regimentul 61 din Timișoara, cu medalia mare de argint pentru eroism. Sergent-majorul Brancu și-a meritat această distincție apărând cu plutonul său cu o îndrăzneală eroică retragerea întregului regiment, iar apoi după ce a aruncat în aer un pod, găsindu-se pe teritor dușman și-a salvat cu bravură întreg plutonul, conducându-l la o margine de pădure la un atac glorios. Comandamentul diviziei l'a propus acum pe sergent-majorul român pentru decorarea cu medalia mare de aur pentru eroism. Sergent-majorul Brancu a fost nu de mult rănit pe câmpul de războiu și acum se găsește sub îngrijire medicală în Timișoara. Starea lui s'a ameliorat, încât curând se va putea reîntoarce pe câmpul de războiu. Sergent-majorul Iosif Brancu e de origine din comuna Cigherei din comitatul Arad.

Cum se dau luptele în pădurea Argomes. Ziarul „Piccolo” din Trieste, vorbind de crâncenele lupte franco-germane din pădurea Argomes, scrie între altele:

Pozițiunile franceze din St. Hibert în pădurea Argomes, sunt mereu atacate, cu oarecare succes, de Germani. De două luni încoace, Francezii rezistă pe linia Vienlville-Varennes. Lupta din această parte începe să ia o înfățișare extraordi-

nară, pentru că pădurile acestea sunt ca niște adevărate fortărețe de nepătruns, mai ales că sunt brazdate cu numeroase șanțuri.

Când se vor cunoaște amănunțele acestui război, despre care acum nu se știu decât trăsăturile generale, aceste lupte din pădurile presărate cu mine, cu șanțuri, cu împrejurimi cu sârmă de fier în formă de prințatori, nu vor apărea mai puțin însemnate ca celelalte operațiuni de războiu.

Nimic nu poate reda o impresie exactă despre acest fel de lupte cu totul deosebite. Ținutul aproape sălbatec face ca lupta să ia un caracter și mai aspru.

Un drum și mai bun o străbate: Pornind din valea Biesne, el se termină la Istettes, pe înălțimile căreia trece șoseaua care vine dela Valung și merge pe la Verdun, trecând peste inia ferată spre Chalons.

Inversunarea luptelor acestora în păduri este într'adevăr ne mai pomenită. Mortalitatea este mult mai mare ca în luptele din nord și dela Champagne, având cu totul caracterul luptelor de asediu.

Obiectivul imediat al Germanilor în Argomes este de a tăia atât drumul de fier cât și șoseaua spre Chalons care reprezintă cea mai bună cale de comunicațiune pentru fortăreața Verdun. Odată tăiată calea ferată spre Chalons, fortăreața Verdun nu i-ar rămânea decât drumul de fier Saint-Michel-Commercy-Bar le Duc, care merge de-a lungul liniei de apărare și care deci e expus să fie distrus.

Operațiunile din Argomes sunt cu totul deosebite de cele dela Verdun. De această parte, toate opintirile Francezilor tind numai să țină departe corpurile de trupe germane cărora le e încredințată greaua sarcină de a ocupa cetatea.

Ultima oră.

PARLAMENTUL ENGLEZ.

Londra. — Camera lorzilor s'a ajurnat până la 6 Ianuarie, iar camera comunelor până la 2 Febr. 1915.

Londra. — Guvernul englez a numit o comisiune care va trebui să cerceteze revendicațiile aliaților Angliei și neutrilor cu privire la vapoarele și încărcăturile reținute destinate a fi capturate.

ATENTATUL DIN CALCUTTA.

Calcutta. — În biroul anchetelor criminale o bombă a făcut explozie rănind grav pe doi inspectori. Autorii atentatului fiind urmăriți au aruncat o altă bombă care a ucis un agent de poliție și a rănit doi. (Korr. Bur.)

DECORAREA DNEI MAVROCORDAT.

Viena. — M. S. monarhul a conferit dnei Mavrocordat, soția ministrului României la Viena, ordinul „Elisabeta”. Dna Mavrocordat fiind primită în audiență, a mulțumit M. Sale monarhului pentru distincțiunea acordată.

RUSIA MOBILIZEAZĂ OPT CLASE DE REZERVĂ.

Roma. — În Rusia au fost chemate sub drapel opt clase de rezervă din armata teritorială, 1905—1913; care cuprinde pe amănății și scutiții.

DESCHIDEREA PARLAMENTULUI ITALIAN.

Roma. — D. Salandra, președintele consiliului de miniștri va face la 4 Dec. n. în numele guvernului o comunicare către parlament, a cărui deschidere va avea loc la 3 Dec. n.

UN REGIMENT RUSESC ÎN SERBIA.

Budapesta. — „Pester Lloyd” scrie: După o știre a ziarului englez „Times”, primită din Sofia, regimentul 15 rusesc a sosit pe Dunăre pe 70 de bărci în orașul sârbesc Radujevaț, lângă Negotin.

Și începe CRAGUIEVAȚ!

Budapesta adorabil se apără cu disperare pe ultima loră cel nu apărare dela Craguievatz. Ei apără cu boemă, dărjire înălțimile din jurul Craguievatzului ce

După ocaz ia furcă înălțimilor dela Lazarevat, armatele noastre înaintază dela Valievo spre ost au rătorit pe dușman.

Trupele noastre înaintază pas de pas pe catena de munți în Sarenitzza, la 10 chlm. dela Arangelovatz. Trupele noastre cari înaintază spre sud-ost dela Valievo, au ocupat înălțimile dela Suvobor. Și în cea dominează drumurile ce duc spre Tzatzze și Gorin-Milanovatz.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie.

Lista soldaților români din comuna GHIROC (com. Timiș) pe câmpul de război.

Tralan Telescu, inv.	Trifu Neda	Ion Neda	Petru Rotariu
Iorga Marincu (nr. 3)	Efta Neda	Ion Urșica	Constantin Marincu
Trifu Marincu	Iosif Neda	Trifu Lazar	Simion Selman
Iorga Marincu (nr. 5)	George Bosa	110 George Radu	Vichentie Gherban
George Marincu	Iosif Gerban	Ion Pava	160 George Selman
Ion Gherban	Vasa Nincu	Trifu Andraslu	Savu Avramușlu
Efta Neda	60 Trifu Babescu	Dimitrie Bulbașu	Vichentie Tienche
Iosif Avramușlu	Vichentie Bosa	Vichentie Marincu	Vasile Selman
Andrei Neda	Aurel Stola	Vichentie Selman	Petru Rotariu
10 Pavel Birtariu	Petru Marincu	George Stola	Ion Gherban
Iosif Cerbu	Iosif Maghlar	Vasile Selman	Ion Marincu
Ioan Marincu	Constantin Marincu	George Eli	Ion Dragomir
Petru Marincu	Trăilă Stola	Trifu Selman	Petru Dragomir
Ilie Bulbaș	Ion Aga	120 Iosif Cincu	Nicolae Lolca
Petru Vacan	Nicolae Ciuta	Vichentie Gerban	170 George Stirban
Ion Buzăescu	Efta Ciuta	Petru Petcu	Marcu Giorcovici
Iorgovan Socodol	70 Vichentie Selman	Petru Rugla	Vichentie Gruișla
Iosif Stola	Vichentie Sirbu	Ion Drăguțlu	Vichentie Șalaru
George Vasli	Nicolae Selman	Pavel Selman	Achim Martin
20 Ilie Lolca	Iovan Lințu	Achim Rugla	Ion Cojocariu
Vasile Piclu	Toma Vacan	Ion Avramușlu	Petru Rugla
Nicolae Raicu	Petru Gaișla	Iosif Urșica (mort)	Petru Rugla
Andrei Carbuariu	Iosif Gruișla	Nicolae Vacan	Vasile Bosa
Nicolae Gaișla	Dimitrie Pela	130 Pavel Babescu	George Tienche
Ilie Marincu	George Berlovan	Lazar Babescu	180 Savu Cărbunariu
Iosif Mișu	Nicolae Pela	Iosif Rotariu	Ion Duleanțu
Dimitrie Avramușlu	80 Iosif Marcu	Vichentie Urșica	George Marincu
Ioan Lazar	Ion Farchescu	George Loica	Aurel Stola
Iosif Enchi	Nicolae Gherban	Marcu Bosa	Ion Ghergher
30 Vichentie Drăguțlu	Savu Cuvinca	Ilie Crețu	Simion Stola
Petru Brinda	Crista Gherban	Ion Crețu	Ilie Stola
Nicolae Ivașcu	George Surdu	Ion Babescu	Ion Aga
Constantin Cincu	Achim Drăguțlu	Trifu Cogela	George Vacan
Petru Cincu	Ion Gherban	140 Simion Cogela	Vasile Iorga
George Duleanțu	Vichentie Rotariu	Vichentie Marincu	190 Ion Iorga
Vichentie Gruișla	Toma Gherban (mort)	Vichentie Bosa	Andrei Avramușlu
Iosif Urșica	90 Iosif Vacan	Ion Bulbașu	Vichentie Marincu
George Cincu	Ion Vacan	Petru Selman	Nicolae Stola
Petru Voica	Vichentie Dragomir	Aurel Tvel	Vichentie Marincu
40 Ion Avramușlu	Petru Gherban	Vichentie Tvel	Dimitrie Dragomir
Ion Bulbașu	Pavel Babescu	Vichentie Marincu	George Dragomir
Trifu Bulbașu	Vichentie Coandă	Petru Maghlar	Pavel Izdrea
George Dumitru	Petru Vacan	Petru Gherban	Vichentie Gruișla
Iosif Bulbașu	George Marcu	150 Ilie Ivașcu	Ilie Mlloșlu
Nicolae Gerban	Petru Marincu	Vichentie Graure	200 Petru Aga
Iosif Preda	Grigorie Ursică	Trifu Vacan	George Dunea
Ilie Drăguțlu	100 George Socodol	Petru Bosa	202 Bosloc Radu, — și
Ion Drăguțlu	Vichentie Marcu	Trifu Tienche	18 străini.
Todor Drăguțlu	George Selman	Iosif Tienche	
50 George Drăguțlu	Ilie Stola		
Vichentie Covaciu	Dumitru Pățlu		
Ilie Lolca	Nicolae Pățlu		
Iosif Lolca	George Draguțlu		

Concediați sunt:

Atanaslu Baicu, inv.
Vichentie Marincu

George Ignea
Dimitrie Avramușlu

rimi era o mare roșie. În partea stângă se găsea cavaleria română, iar bateria bravului căpitan Grămătescu era aproape. În curând valurile turcești ocupă linia I-a a cetății, șanțurile sunt pline de cadavre. Românii cuceresc Opanezul și Bucovul. Osman pașa cade rănit și Domnitorul Carol al României primește capitularea.

Academia Română simte de a ei datorie a sulata cu recunoștință memoria regelui Carol I care ne-a dus la izbândă. De încheiere oratorului, arată sentimentele de pietate pentru oștenii români dispăruți și mulțumiri pentru veteranii cari mai trăiesc.

Salutul Academiei a fost ascultat în picioare de către toți membrii cât și de public.

D. profesor N. Iorga a vorbit despre „Legăturile noastre cu Sârbii”. Arată că între Cladova și regiunile mehedintene au existat, în trecut, multe legături. Când Cladova ajunse sub stăpânirea turcească aceste legături au fost și mai frecvente. Cladova este o cetate refăcută de Români sub domnia lui C. Brâncoveanu. La Cladova se trimiteau pe vremuri dese solii românești, cari prezintă importanță azi. La începutul secolului al 19-lea când Sârbii se răscoală sub Karagheorghe — Cladova servește ca punct de trecere între Români și ei.

Este interesantă descrierea organizației acestei cetăți de către Dionisie eclesiasticul; Voivodii și Cnejii erau de mare importanță. Adunările cnejilor erau în totdeauna prezidate de voevodi; ceea ce seamănă mult cu vechile date strămoșești române.

Regiunea aceasta a stat sub stăpânirea turcească până la anul 1867, când Românii au avut raporturi foarte dese cu Sârbii: o întreagă corespondență era făcută în limba română însă cu caractere slave. Conferențiarul dă apoi cetire la multe din aceste scrisori de o mare importanță — ca aceea dela 1823 a lui Emil Aga voevod al Cladovei. Din ele rezultă că o legătură strânsă a avut loc între Români și Sârbi, pe ambele maluri ale Dunărei — și acest lucru interesează cu atât mai mult astăzi.

Regele Greciei despre tratatul dela București. Din Atena se anunță: D. Filodor, ministrul României a prezentat Luni regelui noile sale scrisori de acreditare. Cu această ocazie regele Greciei a zis între altele:

— *Tratatul din București, care încunună colaborarea dintre Grecia și România în interesul superior al ordinii și stabilității raporturilor balcanice, a cimentat definitiv între cele două națiuni o amicitie bazată pe interese concordate, iar grija de fericirea lor actuală și viitoare le impune să o continue cu îngrijire.*

— N'apucă se isprăvească, că domnu șef stetea lumânare în fața noastră și o chemă pe Manda care avea pe Gică la piept, să alăpteze un copil lăhnit de foame. Și când te văzui, când te auzii tipând ca în gură de șarpe, mi s'a rupt inima de milă și fără să mai stau mult la gânduri, spusei domnului șef că te iau de suflet.

Nina ascultase cu ochii măriți, cu gura întredeschisă, răzind din când în când pe infundate și când femeea tăcu, ea se lasă de pe ladă în genunchi, ascunse fața în poala ei și râdea și râdea!

— Doamne, ce zvăpăiat, ce mă fac eu cu fata asta!

Nina șade în fața unui hârb de oglindă și își piaptănă părul negru și mătăsoș care îi cade peste umeri, peste obraji ca un zăbranic. Dintr'o mișcare grațioasă a capului îl aduce pe spate, pune amândouă mâinile în creștet ca să-l despartă în două, dar rămâne nemișcată privind cu drag chipu-i frumos, zâmbindu-i ca să-și vadă mărgăritarele din gură și gropițele ce se adâncesc pe obraji rotunzi și rumeni.

— Sunt frumoasă, șoptește, ea roșind până la rădăcina părului de plăcere și mândrie.

Se lasă încet pe speteaza scaunului, răzământând capul pe mâinile împreunate pe grumaz și ochii ei negri și adânci ca prăpastia alunecară prin ferestruia căsuței sărăcicioase plerzându-se visători în zarea albastră. Toți o iubesc, o doresc. Vede trecând înainte-i un șir

lung, nesfârșit de bărbați, de toate vârstele din toate păturile sociale.

Tineri, bătrâni, adolescenți. Feciori de bani gata căutând să-și procure senzații tot mai noul cu banii lui „papa”, ofițeri cu și fără soldă mare mândrii de fireturile și pintenii lor, banherași împodobiți cu giuvaeruri amanetate de cel scăpătați, negustori îmbogățiți prin falimente, boeri blazați, sătui de cochetele de prin saloanele lor și din țări străine, studenți cari ocolesc cursurile și sunt veșnic în goană după protecție, licenți certați cu cartea cari își pierd timpul umblând după aventuri, explorând mahalalele cele mai îndepărtate...

Toți, toți o urmăresc, o pândesc ca pe o pradă... Cei mai puțin favorizați de soartă întind mrejele seducțiunii vorbindu-i de iubire veșnică, de fericire... Ceilalți, oameni practici și cu experiența vieții, aruncă din plin aurul sub picioarele ei, doar va aluneca... oferindu-i în schimbul tinereții, frumseții, cinstei sale, avere, lux...

Obrajii Ninei ard, ochii îi strălucesc. Râde scurt și triumfător.

Toți sunt niște mincinoși, niște prefăcuți... afară de dansul. O, el! El este cu totul altfel! Este atât de bun, atât de sincer. Îi vorbește cu atâta blândețe, vocea lui dulce îi merge drept la inimă... Și e frumos, frumos și elegant! O așteaptă în fiecare seară, când ese din atelier îl zărește îndată pe trotuarul cellalt.

O conduce până aproape de casă. Aseară a cuprins-o deodată cu brațul său puternic și a sărutat-o pe ochi... Oftă din adâncul inimei.

— Nino! Iar stai cu ochii în tavan? E târziu, îmbracă-te odată și dute la lucru. Dela un timp încoace...

— Ah, mamă, și dumneata, cum m'ai speriat?... Lasă, că mă duc, nu mă tot zori așa!

— Nino, Nino! Nu știu ce ai, par'că nu ești tu, par'că ești pă altă lume...

Cu buzele strânse și cu ochii întunecați, rupând nervos suvițe din părul său frumos, Nina își făcu în sfârșit frizura, se îmbracă cu zor și plecă repede.

Din pragul usei femeea se uită lung după dânsa. Îi părea rău că a dojenit-o, îi venea s'o cheme îndărăt să-i spue o vorbă bună. Un gând neliniștitor îi săpă brazde adânci pe frunte. Clătină din cap și intră să vadă de trebile casei.

Dar era amărâtă, nu-și găsea astâmpăr, o nerăbdare neînțeleasă o mâna din loc în loc. Cu toate că știa că Nina venea foarte rar acasă la prânz, totuși o aștepta, dorea din suflet să vie...

Când bărbatul său veni acasă să îmbrace ceva — cum zicea el — văzându-o atât de morhă o întrebă mirat:

— Ce ai, fă femeie? Ți s'au inecat corăbille? Ea nu știa ce să-i răspundă.

Ziua i se părea lungă, lungă fără sfârșit.

Ilie Marcu
Iovan Aga
Ion Tienche
Nicolae Bosa
Vichentie Rugla

10 Nicolae Iorga
Trăilă Avramuțiu
Ilie Radu
Dimitrie Cojocariu
Vichentie Lazar.

Iar rămași acum la asenare 60 Români și 3 străini.
Ghiro, luna lui Dec. 1914.

Comunicat de: Leonida Baicu stud. cl. VI gimn.

Drepturile neamurilor mici.

O conferință a exploratorului Fridjof-Nansen.

Renumitul explorator Fridjof Nansen a ținut la universitatea din Christiania în prezența regelui Haakon și a reginei Norvegiei, o foarte interesantă conferință despre „Drepturile popoarelor mici”.

— Nu e numai un simplu joc al sortii, — a spus Nansen — că actualul războiu a ridicat la suprafață cele două state mici: Serbia și Belgia. Adeseori s'a pus pe tapet chestiunea de drept că oare existența popoarelor mici are valoare numai câtă vreme ele nu sunt o piedecă pentru planurile puterilor mari? S'a dat adeseori răspunsul, că aceasta își are baza în legea biologică: Cel mai vrednic trebuie să supraviețuiască și prin aceasta s'a întemeiat dreptul celui mai tare. Aceasta — a spus Nansen — e o adevărată erezie, pentru că numai calitatea importă, iar nu și cantitatea. Să ne gândim un stat de Negri, care dispune de cea mai modernă armatură. Ar avea oare acest stat dreptul să strivească un mic popor european, mult mai superior în cultură? Nu. Numărul poate da puterea, dar nu poate crea nici când un drept. E o apreciere falsă a progresului uman, când se pretinde ca statele mici să se nimicească pentru ca o putere vecină să se poată dezvolta. De pildă, pentru a câștiga în posesiune un port avantajos. De sigur că din aceasta ar rezulta un mare câștig material, dar popoarele nu trăiesc numai cu pâine.

La fiecare popor se găsește ceva, ceea ce putem numi „sufletul poporului” și acest suflet trebuie înainte de toate prezervat. Națiunea care atentează la independența morală a unei alte națiuni, comite asasinat.

Cum înțeleg istoria aceia, cari susțin că popoarele mici trebuie sacrificate popoarelor mari? Turgot a zis, că în statele mici se dezvoltă doctrinele de guvernare sănătoase, că în aceste state se observă egalitatea și că, spiritul

Spre seară eși din nou în pragul ușei și se uita cercetător la cer care se întunecase într-o parte. Un vânt fierbinte învătea praful pe stradă și ridica în zbor tot ce îi se lăsa în voie.

— Vine furtună și ploaie, șopti ea îngrijorată de a vedea odată pe Nini acasă.

Se întunecase deabinelea. Din când în când odaia se luminea o clipă, deasupra casei bubuia și ploaia care bătea cu un zgomot asurzitor pavajul, străbătea prin fereastră, picura dintr'un colț al tavanului și făcea lac la ușa tindei.

Femea alerga, din odaie în tindă și îndărăt astupând crepăturile cu ce găsea.

— Toarnă cu gălețile. Numai de n'ar fi apucat'o pe Nina în drum! Mă mir că n'a venit înainte de a începe furtuna, că doar era destul de târziu și atunci, se gândi ea.

Incetul cu incetul se făcu iar liniște. Afară numai ropota, vântul se potoli întrucâtva, numai zguduia ușa cu atâta furie, îi trecuse hărtagul. Se furișă în coș și intonă în surdina cântece de jale, scoțând din când în când un strigăt înăbușit de durere și desnădejde.

Ușa se deschide încet și Nina intră încet, ca zdrobită de oboseală. Fața-i era albă ca varul și ochii stinși.

— Nino! Așa de târziu! Dar ce ai, ți-e rău?

— Nu, lasă-mă! Se trânti pe un scaunel își cuprinse genunchii și rămase mută și nemișcată cu ochii înfipti în pământ.

În sufletul femeii se lupta mila cu mânia care îi învinetia fața și îi zguduia trupul.

— Păcătoasă! izbucni ea, știam că o să se întâmple așa...!

Sylvia.

uman în aceste state face progresele cele mai importante. Nu se poate nega, că facilitatea comunicațiunii moderne n'ar tinde să formeze agregatele sale din ce în ce mai importante. Desigur prezintă aceasta avantajii, dar și pericolul ca particularitățile, calitățile proprii ale popoarelor să dispară. Ce certitudine ar avea despre adevăr cetățeanul unui stat din lume, cu o unică cultură, cu un unic gen de dezvoltare, dacă pentru el n'ar mai exista schimbul de idei diverse? Autofecundațiunea e contrară naturii și produce sterilitate. Ce ar fi știința zoologică și biologică germană fără opera lui Darwin, Spencer, Wallace? Ce ar fi bacteriologia germană fără Pasteur? Iar chimia fără Lavoisier? Fizica fără Newton? Iar, nu Kant a pus oare bază gândirii engleze? Și chiar Goethe și Schiller, ce ar fi fost ei fără Schakespeare? Dar și Margareta lui Faust își are origina în literatura engleză.

În statele mici e mult mai ușor ca în cele mari să aplici ideile în practică. Multiplicitatea statelor mici permite multiplicitatea de idei pentru de a ajunge la rezultate folositoare. Să comparăm numai republicele italiene din timpurile vechi, orașele germane, cantoanele elvețiene, Olanda, — cu epoca noastră. Astfel, statele mici sunt un fel de laboratoare politice.

Ideile egalității premerg legilor. Originea lor o găsim în micile republici grecești și în republica Geneva, pe care Rousseau a combătut-o chiar pentru legile ei. Se poate închipui dezvoltarea politică modernă fără Rousseau? Anglia lui Shakespeare, nu a fost mai mare decât Suedia de azi. Londra, nu era mai mare, pe atunci, decât Christiania de ieri a lui Ibsen. Germania, nu era mare imperiu, când ne-a dat pe Bach, Goethe, Schiller, Kant. Pe atunci nu erau decât state mici ca Weimar.

Tragem concluzia: statele mici au drept să existe pe lângă statele mari. Dar ele nu numai au dreptul să existe, ci e chiar necesară existența lor. Rezonamentul care nu conduce la apărarea proprie e greșit. Nu numai pentru că acesta e rezonamentul sclavului, ci și pentru că acest rezonament ne face să renunțăm la cea mai sfântă datorie. Pierderea vieții noastre individuale e fără importanță când e vorba de viața comunității. Sunt mari sacrificiile ce le face un popor pentru asigurarea existenței sale naționale, dar aceste sacrificii sunt o avere bineplăsată. Există un lucru mult mai prețios decât viața noastră: ereditatea culturii, care avem s'o transmitem posterității și pe aceasta se întemeiază dreptul de existență al popoarelor mici. Nenorocită va fi ziua, în care popoarele mici vor dispărea din lume.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Berlin. — Dela cartierul general se anunță Dela frontierele din Prusia orientală și ocidentală n'a sosit nimic nou. Ofensiva rusească anunțată împotriva Sileziei și Posaniei s'a prăbușit. Armatele dușmane le-am constrâns în întreagă Polonia după lupte îndârjite și sperate, să se retragă. Il urmărim pe dușman pe întreaga linie. Eroismul regimentelor de Hessen și din Prusia orientală a decis luptele ce s'au dat ieri și alaltăieri în nordul Poloniei. Asupra fructelor acestor biruinți încă nu se poate avea o privire amănunțită. (Comanda supremă.)

Budapesta. — Știrile din urmă nu mai lasă nici o îndoială, că rezistența fortelor principale rusești s'a frânt. Dușmanul înfrânt la aripa de sud, în lupte de mai multe zile la Limanova, apoi zdrobit în nordul Poloniei de către aliații noștri la Lodz și dealungul Brzerei, și pe care-l amenință dinspre sud ofensiva noastră pornită peste Carpați, a început retragerea generală. Rușii încearcă să acopere aceasta retragere în regiunile Carpaților, luptând cu îndârjire. Trupele noastre îi atacă însă în aceste regiuni tot așa de îndârjit pe linia Krosno-Zaklicyn. În celelalte părți ale frontului urmărirea dușmanului e în curgere. — Gen. major Hôfer.

Berlin. — Dela cartierul principal se anunță: Francezii au continuat să atace la Nieuport dar fără nici un rezultat. Ei au încercat să ne mai atace și lângă Lille la La-Bassée, dar i-am respins, cauzându-le mari pierderi. Artileria noastră a zădărnicit intențiunea Francezilor de a bate la Soissons un pod peste Aisne. Dela Rheims spre ost am nimicit o întăritură construită de Francezi din pământ. (Comanda supremă.)

Berlin. — Corespondentul de pe câmpul de războiu al ziarului „Kreuzzeitung” anunță delacartierul general: În 14 Decembrie, o divizie franceză a încercat să rupă linia germană spre nord dela Nieuport, la Lombartzyde, dar 11 batalioane de soldați din marina germană i-a prevenit pe Francezi cu o contraofensivă. Din cauza nisipului volant nemaiputându-se întrebuința armele de pușcat, lupta a decis'o asaltul cu baioneta, punând pe fugă 6000 de marinari germani 15 mii de Francezi. Germanii au făcut 800 prizonieri, lăsând Francezii pe câmpul de luptă afară deaceștia mulți morți și răniți.

Berlin. — Cruciaștoarele noastre atacând țărmarul englez, au fost atacate de 4 distrugătoare engleze, dar fără succes. Am nimicit un distrugător, iar un altul suferind avarii, s'a refugiat. Am amuțit bateriile din Hartlepool și am nimicit rezervoarele de gaz. În oraș a avut loc o explozie și a izbucnit un foc. Am distrus stațiunea de pază pe țărmarul dela Scarborough. Vasele noastre au fost nimerite de câteva ghiulele, dar cari ni-au cauzat pagube neînsemnate. Într'un alt punct am cufundat un alt distrugător englez. — Behncke, locțiitorul șefului de stat major al marinei germane.

Sângeroasele lupte dela Belgrad.

Arad. — Ziarul local „Aradl Közlöny” are în numărul său dela 16 Dec. n. următoarele amănunte despre luptele cari au avut loc la Belgrad:

— „Evacuarea Belgradului de către trupele noastre a fost precedată de lupte sângeroase, crâncene și înverșunate. Victoria Sârbilor nu a fost tocmai ieftină.

— Vă pot declara cu toată siguranța, că în luptele ce s'au dat la Belgrad, Sârbii au capturat foarte puțini prizonieri dela noi. Soldații noștri mai bucurosi mureau, decât să se dea prinși în mâinile dușmanului...”

Lupte în valea Latorței.

Beregszász. — Între locuitorii din comitatul Bereg s'a restabilit liniștea. Locuitorii din localitățile cari sunt pe teritoriul operațiunilor de războiu s'au depărtat în ordine. Mulți își părăsesc vetrele și în Muncaci, autoritățile orănești și comitatense au rămas însă la postul lor. În comitatul Bereg în nici un cerc nu pauzează activitatea administrației. Prefectul comitatului Francisc Buttykay a declarat că nu poate să-i rețină pe cei fricosi. Îi compătimentește pe aceștia, că își părăsesc vetrele în timp de iarnă, când nu-i amenință nici un pericol. Prefectul are speranța deplină, că Rușii vor fi aruncați în câteva zile peste hotare.

Rușii ce au năvălit pe la Toronya spre sud de Wyskow, n'au putut pătrunde decât numai până la Majdanka. Rușii au luat aci un front spre comitatul Bereg, dar n'au atăcat până acum. Trupele noastre concentrate la Majdanka au luat însă ofensiva și îl resping cu succes pe dușman. În comitatul Bereg e mare speranță, că Rușii se vor depărta curând și se va restabili liniștea.

Situația o caracterizează mai bine faptul că prefectul s'a dus cu automobilul fără nici o piedecă până la Câmpul Boului, umblând și dela sediul acestui cerc în depărtare mare, fără să dea de dușman. În celelalte părți ale comitatului nu sunt Ruși, iar strămtorile sunt în siguranță, așa că nu există nici un motiv de teamă că Rușii vor năvăli din nou pe teritoriul comitatului.

Turcia și naționalitățile.

Constantinopol. — Un distins politician otoman a dat unuia ziarist următoarele declarații despre chestia naționalității din Turcia:

— Chestia de naționalități e gravă și foarte grea rezolvit. Nu vorbesc despre Arabi și Curzi, cari în țările sunt musulmani, ci despre Greci, Armeni, Bulgari și Evreii-spanioli, cari cu toții își trăiesc viața lor națională, fără a ne gândi vreodată a-i contopi, dar nici există această posibilitate. — La ceea ce tot numai suntem cauza.

— În învățarea limbii turcească nu e șolomonie, dar alfabetul turcesc — și scrierea turcească recurge la ajutorul Arabului și al Persanului — nu poate lua lupta cu alfabetul de limbă față de alfabetul mult mai simplu al grecilor, cirilic, ori armean și ebraic. La cucerirea prin alfabet și prin literatură trebuie să renunțăm. Dar o mare piedecă decât toate greutățile de limbă și un zid de fier ce ne desparte pe noi de către naționalități sunt: confesiunea.

— În toate timpurile Turcia a fost conciliant. Ei au scut nu numai refugiații, ci a tolerat ori ce confesiuni și religii. Nicăieri nu există atâtea confesiuni și religii ca la noi în Turcia, unde, într'adevăr, fiecare în credința lui se poate feri.

— Dar Islamul nu face concesii, la noi în primul rând lumea trăiește în religia sa. Confesiunea ne-a dat acum viață, ea ne susține și în viitor. Ori ce încredere, care a născut să știrbească sfintele parapete ale confesiunii, a fost o nebunie care s'a răsunat auz și în mod sângeros. Confesiunea a fost aceea, care a creat la noi divergențe politice și sociale. Confesiunea noastră ne oprește să întrebăm o altă puternică ca a cuceririi, prin femele: o femele musulmană nu poate căsători cu un bărbat de altă confesiune.

— Cu toate acestea, acum suntem foarte bine cu celelalte naționalități, cu cari mai înainte trăiam în conflicte teribile, de multe ori sângeroase, ceea ce e meritul lui Talaat-bey.

— Arabii, Curzii, Armenii și Evreii sunt buni pașii, același lucru îl putem spune și despre puținii Bulgari; însă mai puțină încredere am în sinceritatea elementului grec...

Generali austro-ungari pensionați.

Viena. — Monitorul armatei anunță: Prințul înalt ordin următorii generali au fost pensionați: Cav. Rudolf Brudermann, Victor Mayr, Frideric Gerstenberger, Andrei Pitlik și generalul Wojtechowsky.

Grecia anexează Epirul.

Atena. — Grecia face pregătiri pentru anexarea Epirului. Toate autoritățile din Epir au fost provocate să aplice legile grecești.

Un submarin englez în Dardanele.

Constantinopol. — Submarinul englez „B” a pătruns în Dardanele cu toate că la intrare sunt așezate mine. Submarinul englez a așezat în Dardanele 6 rânduri de mine, și a atacat fără de aceasta vasul turcesc „Messudieh”, în noaptea căruia a lansat un torpilor cufundându-l cu 900 marinari de pe vasul turcesc au fost salvați. Submarinului englez, cu toate că s'a împușcat asupra lui i-a reușit să iasă neatins din strâmtoni.

Diferite.

— Se anunță din Stockholm: „Dagens Nyheter” scrie că în imediata apropiere de insulele suedeze sudostice a avut loc o luptă pe mare. Bubuiturile tunurilor s'au auzit și spre nord de la Clan. Lupta a ținut cam 10—12 minute. Tunurile bubuiau unul după altul fără întrerupere.

— Corespondentul de pe câmpul de război al ziarului „Daily Chronicle” scrie că Germanii aruncând o ploaie de granate din 200 de tunuri făcând mari pagube în dușman și făcând apoi un asalt cu baioneta i-a alungat pe Englezii din pozițiile lor.

— „Daily Mail” scrie că Germanii vreau să atace Calais. Ei bombardează cu tunuri de cel mai mare calibru Nieportul, care a fost incendiat în mai multe puncte. Atacul general al Germanilor va fi sprijinit dinspre sud, reușindu-le că să trimită trupe mai mari germane să treacă acum săptămână peste canalul Yser, la câțiva chilometri de la Prevysse.

Deschiderea parlamentului otoman.

Constantinopol. — A. T. U. — Parlamentul otoman a fost deschis printr'un mesaj, care accentuează necesitatea războiului în urma politicii destructive, pe care puterile din antantă o duc față de islamism. De aceea — spune mai departe mesajul sultanului — datorită de a prinde arma în contra antantei ia caracterul unei îndatoriri religioase, pe care trebuie să și-o impună fiecare musulman. În consecință sultanul a și dat fetvala, prin care se declară războiul sfânt al Mohamedanilor. Curajul și vitejia vor fi scrise la loc de frunte — continuă cu încredere sultanul — în istoria faptelor eroice ale actualului războiu mondial. Împăratul turcesc e convins, că puterile combatante ale Turciei precum și ceilalți Musulmani din Asia și Africa vor secera victorii strălucite, întocmai ca și aliații lor.

S'a făcut apoi un espozeu asupra relațiilor Turciei cu statele neutrale accentuându-se, că aceste relații sunt în general bune și mai ales foarte bune sunt relațiile dintre Turcia și Bulgaria.

Noul șef al statului major englez.

Roma. — Generalul Hurray a fost numit șef al statului major imperial englez în locul defunctului general Douglas.

Desmintirea unei revolte.

Budapesta. — Oficial. — Știrile despre o pretinsă răscoală a Moșilor din munții apuseni, ca și altele de soiul acestora sunt născociri răuvoitoare având de scop să inducă în eroare și să atâte opinia publică din România.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 18 Decembrie 1914.

— Măne, Sâmbătă, fiind sărbătoare — S. Nicolae — numărul viitor al ziarului nostru va apărea luni seara.

St. Nicolae. St. și părintele Nicolae, fiu de creștin și nepot de episcop, se dă cu sufletul la învățatură și se face preot. Fiind foarte darnic și milos, face mulțime de fapte mari într'ascuns. Un sărman din cetate voind a-și da pe cele 3 fete ale sale în desfrânare, sfântul le scapă, aruncându-le noaptea prin fereastră destui bani, spre a trăi în liniște și în legea creștinească. Ales episcop al cetății Mira, a făcut o mulțime de minuni și a sfărâmat peste tot capitele idolești ale păgânilor.

CĂTRE ST. NOȘTRI COLABORATORI ȘI PRIETENI: Apropiindu-se și sărbători ale Nașterii Domnului, rugăm pe st. noștri colaboratori și prieteni ai ziarului nostru să binevoiască a ne trimite manuscrisele dlor cât mai curând posibil.

Darurile de Crăciun pentru orfanii războiului. Guvernul italian a dispus ca transportul darurilor de Crăciun, trimise de America de nord copiilor soldaților germani, și austro-ungari, căzuți în războiu să se facă pe căile ferate italiene până la granița elvețiană și austriacă, de vreme ce toate porturile Germaniei și Austro-Ungariei sunt blocate. Transportul se va face gratuit și cu mare înțelepciune. Consortiul hamalilor din Genova va efectua gratuit transbordarea lor. Darurile pentru orfanii din Muntenegru vor fi transbordate pe un alt vapor care le va aduce la Antivair. Apoi „Janson” va pleca la Salonic cu darurile destinate copiilor din Serbia.

Hangaruri de Zeppelinuri la Pola. „Giornale d'Italia” află de la corespondentul său din Peri (la granița austriacă) că la Pola se clădesc două hangar-uri. Se crede că ele vor fi destinate Zeppelinurilor pe cari Germania le-ar trimite într'acolo.

Un profesor universitar făcut prizonier de Ruși. Se află din Salisburg că Dr. Carlo Battisti, profesor de limbile romanice la universitatea din Viena a fost făcut prizonier de Ruși și transportat în „Neu-Buchone” din Turkestan (Asia).

† Vasile Masca, v.-prot. on., preot gr. cat. a decedat în 17 Dec. n. în anul al 61-lea al etății și al 35-lea al fericitei sale căsătorii și preotii. Inmormântarea a avut loc azi, Sâmbătă, în 19 Decembrie n. — Odihnească în pace!

Decorarea regelui Belgiei. Din Christiania se comunică ziarului „Berliner Tageblatt”: Un englez, care a asistat la cedarea ordinului „Jartierei” regelui Albert de către regele George al Angliei povestește, că ambii regi s'au îmbrățișat la întâlnirea lor, în timp ce soldații belgieni strigau „ura”. Pentru întâia oară de la începutul războiului s'a întâmplat, ca soldații belgieni să strige „ura”. Regele George a trecut apoi în revistă pe soldații belgieni, adresându-le cuvinte de încurajare și admirație. După revistă a urmat solemnitatea conferirii ordinului „Jartierei”, la care au luat parte cei doi monarhi, prințul de Wales, prințul Alexander de Teck și încă alte 6 persoane.

Act de donațiune. Fruntașul coloniei române din Viena, Gregoriu Trailovici vicecolonel în retragere împreună cu soția sa Otlio, îndemnați de adică iubire față de biserica noastră strămoșească, au dăruit 3000 cor. în hârtii de valoare pe seama comunei bisericesti lablanita spre scopuri filantropice.

Atotputernicul să le răsplătească fapta lor nobilă!

Învățători sârbi fugari. Consistoriul arhiepiscopiei de Carlovăț a hotărât să curenteze pe învățătoarele Dora Grujic, Milova și Maro Kovacevici, a căror ubicațiune nu e cunoscută, provocându-le să se prezinte în decurs de 90 de zile, căci în caz contrar se va pune în aplicare procedura disciplinară pornită împotriva lor în absență. Asemenea provocări a adresat consistoriul din Carlovăț și învățătorilor Milos Grujici din Semlin, Jevrem Belegsanin, Nicolae Kripokucin, Dusan Cobic și către un mare număr de preoți, cari și-au părăsit parohiile, fără a se ști unde se găsesc. Se crede, că aceștia toți au fugit în Serbia.

Calendarul partidului Național 60 fil. + 20 fil. porto.

Calendarul Diecezan (Arad) 40 fil., cu sematistmul 60 fil. + 10 fil. porto.

Calendarul Amicul Poporulul (Sibiu) 70 fil. + 10 fil. porto.

Calendarul Posnașul (Sibiu) 60 fil. + 10 fil. porto.

Calendarul Săteanului (Sibiu) 30 fil. + 10 fil. porto.

De vânzare la Librăria Concordia, Arad, str. Deák Ferenc nr. 20.

CINE DOREȘTE SĂ IA INFORMAȚIUNI DESPRE VRE-UN SOLDAT DISPĂRUT ÎN RĂZBOI, să se adreseze la „Foglyokat gyámoltó hivatal” Budapest, VIII, Köztelek-u. 8 sz. Cererile se pot scrie și în limba românească și au să conțină următoarele:

Numele soldatului; reg., compania și nrul poștel (feldpost), când și unde a dat știrea din urmă, locul și anul nașterii, și în urmă adresa exactă a celui cine vrea răspuns. Eventuale alte amănunte: unde l'au văzut rănit, unde se bănuiește că ar fi dispărut în Galizia sau Serbia.

Cutile poștale de Crăciun

cu înveliș de pânză impermeabilă, după cum se pretinde la poșta, nu sunt grele, sunt mai ușoare decât cutile de lemn. De vânzare, sau se execută în diferite mărimi în decurs de 10 minute, la Fabrica de cutii cu putere electrică a lui INGUSZ L. Arad, str. Battfayányi nr. 27, precum și în librăria Ingusz, str. Weltzer Iános. (J. 2329—2)

Economie.

La chestiunea încheierilor anuale*).

— Bilanțul și dividendele anului 1914. —

Chestiunile cele mai de căpetenie, cu cari suntem chemați a ne ocupa astăzi sunt chestiunea încheierii conturilor la băncile noastre cu finea anului curent și chestiunea profiturilor și dividendelor, ce vor trebui ori vor putea fi distribuite.

Aceste chestiuni — cum se știe — din cauza împrejurărilor extraordinare, în cari ne aflăm, prezintă o oarecare complicație față de timpurile normale din trecut. Tocmai de aceea ele au preocupat și preocupă în măsură destul de intensivă cercurile de specialitate din întreaga lume economică și trebuie să ne preocupe și pe noi, dat fiind, că băncile noastre, de aici și din acest loc, își așteaptă îndrumările după cari să porceadă — în aceste vremuri grele — la încheierea conturilor, la stabilirea profiturilor și la fixarea dividendelor.

*

Cu privire la prima chestiune cu care deci trebuie să ne ocupăm, chestiunea încheierii conturilor, întrebarea de căpetenie, ce trebuie să ne punem va fi, că în împrejurările actuale, cu un moratoriu de o jumătate de an și cu prea puține prospecte pentru o ameliorare în timp apropiat, a situațiunii economice, financiare și politice, este oare cu puțință, este bine și folositor a se pregăti bilanțuri, sau nu?

Răspunzând acestei întrebări, unii sunt de părere, că în împrejurările date, pe timp de moratoriu, nu numai că e aproape cu neputință a se face încheieri și bilanțuri reale și corăspunzătoare intereselor acționarilor și creditorilor, dar e chiar mai consult a nu se face, pentru a se evita o eventuală devaluare a celorlora dintre valori, cari stau nemijlocit în legătură cu stările excepționale, create prin războiul mondial (efecte publice și private, pretențiuni în ținuturi devastate și ocupate, legături de afaceri cu firme din statele, cari se găesc cu noi în stare de războiu etc.). În consecință aceștia cer suspendarea obligamentelor de a pregăti și publica bilanțuri și amânarea încheierilor dela finea anului curent pe o epocă ulterioară, fixă sau pendentă de ridicarea moratoriului.

Alții, din contră, sunt de părere, că oricât de dificile ar fi stările în cari ne găsim, să se facă încheieri regulate, însă la stabilirea bilanțurilor să se țină seamă de toate circumstanțele, cari pot avea influență asupra valorilor. Și tot ce cer este, ca guvernul să ia anumite dispozițiuni cu privire la fixarea cursurilor pentru efectele fluctuabile.

Între aceste două extreme de păreri, ca să le numim astfel, s'au mai ivit și altele, pe cari D-voastră desigur le cunoașteți și asupra cărora deci să ni se permită a nu mai insista la acest loc.

Din parte-ne, deși ne-am dat bine seama de influența cea mare a împrejurărilor actuale asupra încheierilor dela finea anului curent și deși am apreciat în mod just motivele serioase ale celor ce au cerut suspendarea obligamentelor de a face bilanțuri, totuși, considerând că teritoriul de activitate al băncilor noastre nu a fost pe nicăieri expus acțiunii armatelor belgerante și considerând că ori câte dificultăți ni-a adus moratoriul, nu ne-a stânjenit în activitatea noastră regulată, am reprezentat părerea că băncile noastre să facă încheieri regulate, însă la stabilirea valorilor să țină necondiționat seamă de toate circumstanțele, cari le-ar putea influența. În scopul acesta, ne-am simțit îndemnați să pregătim un proiect relativ la o instrucțiune specială pentru pregătirea și cenzurarea conturilor de încheiere, instrucțiune, în care am făcut obiect de apreciere și măsura până la care trebuie să ținem seamă la compunerea bilanțurilor de împrejurările extraordinare ale zilelor noastre. Această instrucțiune fiind pertractată și aprobată și de direcțiunea „Solidarității”, poate servi de bun îndreptar pentru cele mai multe din băncile noastre.

*

Dar, chestiunea a doua, ce ni-am propus să discutăm, chestiunea profiturilor și dividendelor pare a fi și mai importantă ca cea discutată în cele precedente. Chestiunea aceasta — întocmai ca și a încheierilor actuale — încă a fost discutată prin cercurile de specialitate competente. La aceasta însă, atât aderenții în-

*) Publicăm în cele următoare câteva părți din raportul secretarului „Solidarității”, adresat direcțiunii însoțit în ședința ei dela 6 Decembrie a. e. în chestiunea importantă a încheierilor și a dividendelor băncilor noastre pe anul curent.

cheierilor regulate, cât și cei ai suspendării obligamentelor de a face bilanțuri s'au unit în a concluda, că dividende trebuie să se plătească, dacă nu ca în trecut, cel puțin în măsură mai redusă. Cei dintâii au fost de părere că dividendele să se plătească din profiturile, ce se vor arăta la bilanțuri, iar cei de al doilea — ținând că încheieri nu e consult a se face — au propus, ca dividendele să se anticipeze, în parte, în sarcina profiturilor, ce se vor constata în viitor. Întrebarea de căpetenie este, cum avem să apreciem noi această chestiune și cum se porceadă băncile românești la stabilirea dividendelor?

La noi un lucru este cert. Făcându-se bilanțurile după principiile reale și solide, recomandate în instrucțiunea specială, amintită în cele precedente, profiturile ce se vor arăta, vor fi — desigur — mai reduse ca în trecut. Vor fi mai reduse chiar și acolo, unde nu vor obveni amortizări excepționale, deoarece veniturile brute încasate desigur s'au mai redus, iar rezervele latente recomandăm să se mențină pentru viitor. Ba, nu va trebui să ne mirăm nici de aceea, dacă ici-colo, cu deosebire la băncile mai mici și mai tinere, cari nu au rezerve din trecut și cari deci sunt în o situație mai puțin capabilă de rezistență, nu se vor putea arăta profituri, ori se vor ivi chiar și anumite pierderi! În urma chestiunea dividendelor va trebui apreciată aproape individual, amăsurat stărilor dela singuraticile noastre bănci. Modesta noastră părere ar fi, că băncile să-și încheie bilanțurile după cele mai solide și reale principii, arătând — chiar și acelea cari pot — un profit mai bine mai redus, decât în trecut, îngrijindu-se de rezerve pentru viitor. Iar ce privește dividendele, acestea, să rămână deastădată la dobândă, asigurată prin statutele băncilor, ca dividendă fundamentală sau prima dividendă, dobândă, care de regulă este de cinci procente. Această dobândă să se socotească dela valoarea nominală a acțiilor, respective — acolo unde s'au făcut urcări de capitaluri cu agio — dela cursul de emisie, plătit de acționari. În sfârșit suntem de părere, că la acele bănci, unde profitul nu ar acoperi nici această limită de dividendă, să se distribuie mai puțin, eventual profitul să fie transpus în contul anului viitor pentru a fi distribuit mai târziu. Băncile străine — desigur — tot asemenea vor face, ori poate vor fi și mai riguroase la aprecierea acestei chestiuni. Săptămânile trecute ni-a fost dat să vedem, cum unele întreprinderi foarte solid fondate, cu profituri mai mari ca în trecut, n'au distribuit mai mult ca 5% dividendă, față de 10 și 20% ori chiar și mai mult din trecut.

A urma și noi astfel, ni-se impune mai mult ca la orice altă întreprindere, dat fiind ca soliditatea, prevederea și rezerva au fost și în trecut principiile noastre călăuzitoare, principii pe cari azi trebuie să le ținem înaintea ochilor în măsură îndoită. („Rev. Ec.”).

I. I. L.

Ultima oră.

RUȘII SE RETRAG DIN CARPATI.

Sighet. — Aci s'au luat măsurile de apărare în legătură cu operațiunile din comitatul Bereg. La Toronya și Maidanca au avut loc mari lupte, cari s'au terminat cu retragerea Rușilor pe linia Mikulitzin—Delatin.

RECUNOȘTEREA AUTONOMIEI MONGOLIEI.

Frankfurt. — Ziarul „Frankfurter Z.” anunță: Rusia și China au convenit să se recunoască de către China autonomia Mongoliei.

SOLDAȚII NOȘTRI NU VOR PRIMI CONCEȘIUNI DE SĂRBĂTORI

Budapesta. — În urma unei înțelegeri între ministerele de războiu și apărarea țării soldații noștri nu vor primi concedii de sărbătorile Crăciunului catolic și nici de cel oriental.

ATITUDINEA BULGARIEI.

Roma. — „Corriere della Sera” crede probabilă participarea Bulgariei în conflict de partea Turciei și Germaniei și cât de curând se așteaptă ca Bulgariei să ocupe Macedonia. Ziarul crede că de acum orice propunere fie din partea Greciei și Serbiei cât și din partea Rusiei ar sosi prea târziu pentru o schimbare a atitudinii Bulgariei. O acțiune eficace a flotel franco-angleze la Dedeagaci și a flotel rusești la Varna ar putea determina atitudinea Bulgariei.

REGELE SUEDEI A PLECAT LA ÎNTRĂVEDEREA DELA MALMÖ.

Stockholm. — Regele Suediei a plecat la întrăvederea care va avea loc în Malmö.

REDESCHIDEREA CAMEREI FRANCEZE.

Roma. — Sesiunea parlamentară în Franța va fi foarte scurtă. Președintele Consiliului va face un scurt expozeu al situațiunii militare diplomatice. Apoi parlamentul va aproba noile credite trebuincioase pentru războiu și va autoriza guvernul să încaseze impozitele pe a. 1914. Tot odată se vor comemora parlamentarii francezi căzuți pe câmpul de luptă: deputații Sautot, Proust, Nortier și senatorul Reymond.

VASUL HAMIDIE AVARIAT.

Roma. — La Sebastopol se afirmă că crucătorul turcesc Hamidie s'ar fi izbit de o torpilă. Vasul care s'a întors la Constantinopol ar fi suferit stricăciuni.

LUPTELE DIN ALSACIA.

Roma. — Ziarul „Messaggero” află din Basel, că în Alsacia se dau lupte între Altkirch, Dammer Kisch, și Thann. Francezii au ajuns la Brunhaupt pe care Germanii o întăriseră puțin și care se află la o depărtare de 12 km. de Mülhouse.

Cu privire la anunțata ofensivă franceză în Alsacia, „Corriere d'Italia” află tot din Basel, că ea ar fi problematică. Artileria grea germană a fost așezată la Lutterbach, iar cea mai mare parte din trupele germane s'au concentrat la Sennheim. Cartierul general francez se află la Dammer-Kirch.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

MULȚUMITĂ PUBLICĂ.

Din tristul prilej al morții eroice a dulcelui și în vecl neuitatului nostru fiu, frate, etc., Dr. Fabiu Bontescu, stegar ces. și reg. în rezervă la reg. de inf. nr. 64, întâmplată în 24 Oct. n., 1914, pe câmpul de luptă dela Chyrow (în Galitia), am găsit multă mângăferie în cuvintele de căldă condoleanță adresate nouă din partea nenumăraților lui prieteni, stimători și camarazi de campanie.

Neputând satisface în parte, îl rugăm pe toți să primească pe această cale recunoștința și mulțumita noastră.

Hateg, 17 Dec. 1914.

În numele jalniciei familii:
Maria Bontescu n. Barțiu,
nemângăiata mamă.

VINURI vechi și noi de vândut

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și plângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911—1912

Vin alb	—	—	—	70	60
Rizling	—	—	—	72	62
Roșu de Mîiș	—	—	—	100	90
Carbenet	—	—	—	110	—

Vinuri vechi și noi din anul 1914.

Vin alb	—	—	—	46	36
Rizling	—	—	—	48	38
Șiller	—	—	—	50	—

Rachiuri.

Rachiu de treve	—	—	—	180
Rachiu de treve specialitate	—	—	—	220

Expediez la dorință în sticle și în cantitate mai mică vin.

Vinul se expdiează cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru Calitatea vinului garantez.

No 947

Petru Benea
propr. și neg. de vinuri
(Arad m.) Világos